

بررسی اثر فاصله ردیف کاشت و تراکم بوته بر عملکرد و اجزای عملکرد پیاز در کشت نشائی با روش آبیاری قطره ای در استان زنجان

جواد لامعی هروانی

عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی استان زنجان

به منظور بررسی و انتخاب بهترین فاصله ردیف کاشت و تراکم بوته و تأثیر آن ها بر عملکرد، اجزای عملکرد و صفات مورفولوژیکی توده محلی پیاز قولی قصه، آزمایشی به صورت کرت‌های یک بار خرد شده (split plot) در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی در سه تکرار در سال ۱۳۸۳ در ایستگاه تحقیقاتی خیرآباد انجام شد. فاصله ردیف های کاشت به عنوان کرت‌های اصلی در سه سطح ۱۰، ۱۵ و ۲۰ سانتی متر و فواصل بوته روی ردیف ۵، ۱۰/۵، ۷ و ۱۲/۵ سانتی متر به عنوان کرت‌های فرعی در نظر گرفته شدند. کاشت پیاز به صورت نشائی انجام و روش آبیاری قطره ای اعمال گردید. در نتایج حاصل از تجزیه واریانس داده‌ها اثرات سطوح مختلف ردیف‌های کشت، تراکم بوته روی ردیف و اثرات متقابل آن در صفات ارتفاع بوته، تعداد برگ، وزن ریشه، نسبت برگ، طول برگ پنجم، طول غلاف و قطر گردن پیاز تفاوت معنی‌دار نشان نداد. صفات بیوماس، عملکرد، وزن، ارتفاع و قطر پیاز تحت تأثیر فواصل ردیف و تراکم بوته روی ردیف قرار گرفته و تفاوت معنی‌دار نشان دادند. بیشترین و کمترین عملکرد پیاز به ترتیب از فواصل ردیف ۱۰ و ۲۰ سانتی‌متر و با تولید ۵۹/۹۷ و ۴۰/۹۱ تن در هکتار به دست آمد. همچنین بیشترین میزان محصول از فاصله ۵ سانتی‌متر بین بوته روی ردیف با تولید ۶۵/۳۸ تن در هکتار حاصل شد. اثر متقابل فاصله ردیف کاشت و فاصله بوته بر صفات بیوماس، عملکرد، ارتفاع، قطر و وزن پیاز معنی‌دار نبود. صفات قطر، ارتفاع و وزن پیاز تحت تأثیر فاصله بوته روی ردیف قرار گرفته و با کمتر شدن فاصله کاهش یافتند. بیشترین قطر، ارتفاع و وزن پیاز از فاصله ۱۲/۵ سانتی متر بین بوته روی ردیف به ترتیب با ۶/۱۲، ۵/۲۵، ۹۸/۳۳ گرم به دست آمد. لذا با توجه به سهولت عملیات زراعی و با در نظر گرفتن جنبه اقتصادی موضوع، چون تراکم‌های بالا هزینه کارگری بیشتری جهت نشاء کاری طلب می‌نماید می‌توان تراکم ۷/۵ و ۱۰ سانتی متر بین بوته‌ها روی ردیف را با

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

فاصله ردیف کشت ۱۰ سانتی متر به ترتیب با عملکرد ۶۱/۱۱ و ۶۰/۶۷ تن در هکتار
حسب مورد در منطقه توصیه نمود.